

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การโอนสิทธิในการใช้ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโครงข่ายโทรศัพท์ที่ใช้ในการ
ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) กรณีการควบรวมบริษัท

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศค ๐๒๑๐/๑๒๕๗๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มาถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ เห็นชอบในหลักการการควบรวมกิจการของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทีโอที) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (บมจ. กสท โทรคมนาคม) เป็นบริษัทเดียวโดยใช้ชื่อ “บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom : NT Co)” (บริษัท NT) และมีกระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอ โดยให้ดำเนินการควบรวมกิจการให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการควบรวมกิจการ ออกไปอีก ๖ เดือนจากกำหนดเดิม ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ โดยในการพิจารณา เรื่องดังกล่าวของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีว่า การควบรวมกิจการดังกล่าว ย่อมทำให้อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามที่ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม เคยได้รับ สืบต่อมาจากการแปลงสภาพจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ สิ้นสุดลง ไม่โอนไปยังบริษัท NT

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เห็นว่า บมจ. ทีโอที เป็นบริษัทที่ได้ แปลงสภาพจาก ทศท. เป็นบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น) โดยเปลี่ยนทุนของ ทศท. เป็นหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจและได้รับโอนกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของ ทศท. มาทั้งหมดตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ มีกระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมด บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น หรือ บมจ. ทีโอที ในเวลาต่อมาจึงยังคง มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และยังคงอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ เช่นเดียวกับที่ ทศท. ได้รับตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกอบกับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเฉพาะสิทธิและอำนาจในการดำเนินการตั้งเสาและชิงสายโทรศัพท์ไปได้ เหนือ ตาม หรือข้าม อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ที่ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๗ จนถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งมีมูลค่าโครงข่ายหลัก (โครงข่ายเดิม) รวมประมาณ ๒๙,๖๘๐,๓๓๑,๗๗๕ บาท ภายหลังจากวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ได้มีประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๓/๑๑ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

43/64

เรื่องเสร็จที่/...

12กค/๖3

นายสมภาพ

๒

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การโอนสิทธิในการใช้ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโครงข่ายโทรศัพท์ที่ใช้ในกิจการ
ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) กรณีการควบรวมบริษัท

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ดศ ๐๒๑๐/๑๒๕๗๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มาถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ เห็นชอบในหลักการการควบรวมกิจการของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทีโอที) และ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (บมจ. กสท โทรคมนาคม) เป็นบริษัทเดียวโดยใช้ชื่อ “บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom : NT Co)” (บริษัท NT) และมีกระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดตามที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอ โดยให้ดำเนินการควบรวมกิจการให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการควบรวมกิจการ ออกไปอีก ๖ เดือนจากกำหนดเดิม ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ โดยในการพิจารณา เรื่องดังกล่าวของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีว่า การควบรวมกิจการดังกล่าว ย่อมทำให้อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามที่ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม เคยได้รับ สืบต่อมาจากการแปลงสภาพจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ สิ้นสุดลง ไม่โอนไปยังบริษัท NT

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เห็นว่า บมจ. ทีโอที เป็นบริษัทที่ได้ แปลงสภาพจาก ทศท. เป็นบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น) โดยเปลี่ยนทุนของ ทศท. เป็นหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจและได้รับโอนกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของ ทศท. มาทั้งหมดตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ มีกระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมด บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น หรือ บมจ. ทีโอที ในเวลาต่อมาจึงยังคง มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และยังคงอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ เช่นเดียวกับที่ ทศท. ได้รับตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกอบกับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเฉพาะสิทธิและอำนาจในการดำเนินการตั้งเสาและขึงสายโทรศัพท์ไปได้ เหนือ ตาม หรือข้าม อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ที่ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๗ จนถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งมีมูลค่าโครงข่ายหลัก (โครงข่ายเดิม) รวมประมาณ ๒๙,๖๘๐,๓๓๑,๗๗๕ บาท ภายหลังจากวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ได้มีประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๓/ ลงวันที่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

และวิธีการเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการปักหรือตั้งเสาหรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใด ในการให้บริการโทรคมนาคมซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ บมจ. ทีโอที ได้ดำเนินการปักหรือตั้งเสาหรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ในการให้บริการโทรคมนาคมที่ติดตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) หรือคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ประกาศกำหนดนับแต่นั้น โดยมีมูลค่าโครงข่ายส่วนขยาย (โครงข่ายใหม่) รวมประมาณ ๖,๖๘๕,๘๘๗,๙๑๙ บาท ซึ่งการปักหรือตั้งเสาหรือเดินสาย วางท่อหรือติดตั้งอุปกรณ์ในการให้บริการโทรคมนาคมซึ่งเป็นโครงข่ายหลัก (โครงข่ายเดิม) ยังคงดำเนินต่อไปได้ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ทั้งของรัฐและเอกชน ไม่ได้แย้งสิทธิแต่อย่างใด จึงเห็นว่า การที่ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม จะมีการควบรวมเป็นบริษัท NT ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ บริษัท NT จึงควรได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม ที่มีอยู่ตามนัยมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิในการตั้งเสา และชิงสายโทรศัพท์ไปได้ เหนือ ตาม หรือข้ามอสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ซึ่งเป็นโครงข่ายหลัก (โครงข่ายเดิม) ดังกล่าวข้างต้น

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเห็นว่า หากอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ ดังกล่าวไม่โอนไปยังบริษัท NT จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท NT โดยอาจก่อให้เกิดปัญหาข้อพิพาทกับเอกชน หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือมีอำนาจครอบครองหรือใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกตั้งเสา ชิงสายโทรศัพท์ และวางท่อร้อยสายใต้ดิน ในส่วนของโครงข่ายหลัก (โครงข่ายเดิม) อันอาจนำไปสู่การรื้อย้ายเสา สายหรือท่อร้อยสายในพื้นที่ที่พิพาท ซึ่งจะมีผลทำให้บริษัท NT ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน การสร้างโครงข่ายใหม่เพื่อรองรับการให้บริการ แก่ลูกค้าและประชาชน รวมถึงต้องเสียค่าเสียหายอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าใช้พื้นที่ในระหว่างที่ยังไม่มีการรื้อถอนจากพื้นที่พิพาท ค่าปรับกรณีไม่สามารถให้บริการลูกค้าได้ต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียม ในการดำเนินข้อพิพาท และดอกเบี้ยจนกว่าจะมีการชำระเสร็จสิ้น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังอาจส่งผลกระทบต่อบริการของผู้ประกอบการรายอื่น (operator) ที่เช่าใช้โครงข่ายเดิมและกระทบต่อการให้บริการแก่ประชาชนของบริษัท NT ในหลากหลายบริการ เช่น บริการ ADSL/xDSL บริการ FTTx บริการ mobile บริการ Wi-Fi บริการ Application & Service บริการ Cloud Business Service บริการ Smart City บริการ USO และโครงการเน็ตประชารัฐ เป็นต้น

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้หารือประเด็นปัญหาดังกล่าวไปยังกระทรวงการคลังแล้วซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจโดยได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังได้ตอบข้อหารือ สรุปความได้ว่า การแปลงสภาพเพื่อเปลี่ยนสถานะองค์กร เป็นองค์กรใหม่และยกเลิกกฎหมายเดิมเป็นผลให้สิทธิและประโยชน์ขององค์กรเดิมที่ได้รับ ตามกฎหมายจัดตั้งและกฎหมายอื่นอาจสิ้นสุดลง หากไม่ดำเนินการตามกฎหมายอื่นหรือผ่อนผัน โดยคณะรัฐมนตรี ดังนั้น หากองค์กรใหม่ต้องการได้รับสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ต่อไป ต้องไปทำความเข้าใจกับหน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ เพื่อให้สามารถประกอบกิจการได้ ซึ่งเรื่องดังกล่าว

มิได้ออนหรือได้รับพื้นที่โดยผลของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเห็นควรให้ บมจ. ทีโอที ตรวจสอบและดำเนินการในแต่ละเรื่องต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในข้อกฎหมาย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงขอหารือว่า หาก บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม ได้ควบรวมกิจการเป็นบริษัท NT แล้ว อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามที่ บมจ. ทีโอที ได้รับโอนมาจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเมื่อครั้งแปลงสภาพตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ กรณีสิทธิในการตั้งเสาและขึงสายโทรศัพท์ไปใต้ เหนือ ตาม หรือข้ามอสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ในส่วนที่เป็นโครงข่ายเดิม ที่ บมจ. ทีโอที ได้ดำเนินการไปแล้วภายใต้อำนาจเดิมขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกอบกับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ จะโอนไปยังบริษัท NT หรือไม่ หากสิทธิดังกล่าวไม่โอนไปยังบริษัท NT จะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บริษัท NT สามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้แทน บมจ. กสท โทรคมนาคม และผู้แทน บมจ. ทีโอที เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการใช้ที่ดินที่เกิดขึ้นจากการตั้งเสาและขึงสายโทรศัพท์ไปใต้ เหนือ ตาม หรือข้ามอสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ตามมาตรา ๑๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกอบกับมาตรา ๑๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ หากมีการควบรวม บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม เป็นบริษัท NT แล้ว สิทธิในการใช้ที่ดินดังกล่าวจะโอนไปยังบริษัท NT ตามมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่

^๑มาตรา ๑๔ กรมมีอำนาจที่จะขึงและบำรุงสายโทรเลขหรือโทรศัพท์ไปใต้ เหนือ ตาม หรือข้ามอสังหาริมทรัพย์ใด ๆ และตั้งเสาลงใน หรือบนอสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ได้ตามยุคตามคราว แต่

(ก) กรมต้องไม่ใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายไว้โดยบทมาตรานี้ นอกจากที่เกี่ยวข้องแก่การโทรเลขหรือโทรศัพท์ที่กรมได้ตั้งขึ้น หรือบำรุงอยู่เอง

(ข) ในการใช้อำนาจที่ให้ไว้ตามมาตรานี้ กรมต้องพยายามให้มีความเสียหายน้อยที่สุดที่จะเป็นได้ และเมื่อได้ใช้อำนาจนี้แก่ทรัพย์สินใด ๆ กรมต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนให้แก่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายใด ๆ เพราะเหตุที่กรมได้ใช้อำนาจนั้น

^๒มาตรา ๑๖ ให้องค์การโทรศัพท์ได้รับสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ บรรดาที่กฎหมายให้ไว้แก่กรมไปรษณีย์โทรเลข ในส่วนที่ว่าด้วยการโทรศัพท์

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การตั้ง ทำหรือบำรุงการโทรศัพท์ของกระทรวงกลาโหมที่ใช้ในราชการทหารโดยเฉพาะ

โดยปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอำนาจในการประกอบกิจการโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และ บมจ. ทีโอที สรุปได้ดังนี้

๑. เดิม กรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการประกอบกิจการโทรศัพท์ตามพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยมีสิทธิขาดในการตั้ง บำรุง และทำการโทรศัพท์ รวมทั้งมีสิทธิและหน้าที่แต่ผู้เดียวในการตั้งเสาและขึงสายลวด หรือวางสายลวด สายลวดใหญ่ใต้ดิน หรือได้นำหรือทำกิจการอย่างอื่นเพื่อการคมนาคมทางโทรเลขหรือโทรศัพท์ ในอสังหาริมทรัพย์ทั้งของรัฐและเอกชนตามมาตรา ๕^๔ และมาตรา ๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ต่อมา ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ จัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการโทรศัพท์และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกับ หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์^๖ และให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้รับสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายให้ไว้แก่กรมไปรษณีย์โทรเลขในส่วนที่เกี่ยวกับโทรศัพท์^๗ ในการดำเนินกิจการโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจึงเป็นไปตามสิทธิและอำนาจที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยโทรเลขและโทรศัพท์ด้วย

๒. เมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ขึ้น โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ มีสาระเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงการประกอบกิจการโทรศัพท์ด้วย โดยให้ออกใบอนุญาตให้แก่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตามลักษณะและประเภทกิจการ ขอบเขตการให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการโทรคมนาคม เท่าที่มีอยู่ในความรับผิดชอบ ในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาต

^๔ มาตรา ๕ รัฐบาลทรงไว้ซึ่งอำนาจสิทธิขาดที่จะตั้ง บำรุงและทำการโทรเลขและโทรศัพท์ ภายในราชอาณาจักรสยาม

อำนาจนี้ท่านมอบหมายให้ไว้แก่กรมไปรษณีย์โทรเลข

^๕ มาตรา ๖ ภายในราชอาณาจักรสยาม ให้กรมไปรษณีย์โทรเลขมีสิทธิและหน้าที่แต่ผู้เดียว ในอันที่จะ

(๑) ตั้งทำและบำรุงที่ทำการโทรเลขและโทรศัพท์ในตำบลใด ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นสมควร

(๒) ตั้งเสาและขึงสายลวด หรือวางสายลวด หรือสายลวดใหญ่ใต้ดินหรือได้นำ หรือทำกิจการอย่างอื่นเพื่อการคมนาคมทางโทรเลขหรือโทรศัพท์

(๓) รับ เก็บ ส่ง และส่งมอบข่าวสารและกระทำการงานอย่างอื่นทุกอย่างอันเกี่ยวแก่การโทรเลขหรือโทรศัพท์ตามระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง และกฎที่รัฐมนตรีได้ตั้งขึ้น

^๖ มาตรา ๖ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นองค์การหนึ่ง เรียกว่า “องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการโทรศัพท์และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียงกับ หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยยังคงประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้ตามมาตรา ๗๙^๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคมฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการโทรคมนาคมมีผลใช้บังคับ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยย่อมต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นเช่นเดียวกัน เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเท่าเทียมกันของผู้ให้บริการกิจการโทรคมนาคม โดยขณะนั้นองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยยังคงเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ พูน และโครงสร้างในการบริหารกิจการเป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ ด้วย

๓. ต่อมา ได้มีการแปลงสภาพขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยให้เป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยประกอบกิจการโทรคมนาคมแข่งขันกับเอกชนทั่วไป โดยการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นทุนของบริษัทที่รัฐถือหุ้น ซึ่งบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเช่นเดิมและให้การดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก และได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ รวมทั้งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งได้กำหนดเวลาในการยกเลิกพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เห็นชอบการแปลงสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเป็นบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) โดยให้สิทธิประโยชน์ ภาระผูกพัน และความรับผิดชอบต่าง ๆ โอนมายัง บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ดังนั้น ภายหลังจากมีการยกเลิกกฎหมายจัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และจัดตั้งในรูปแบบของบริษัทมหาชนจำกัด การดำเนินกิจการของบริษัทดังกล่าวจึงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘

มาตรา ๗๙ ให้คณะกรรมการดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตามลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการ ขอบเขตการให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการโทรคมนาคมเท่าที่อยู่ในความรับผิดชอบดำเนินการของการสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตตามมาตรา ๘

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการของการสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับบริการอยู่เดิม และการพัฒนาเพื่อให้มีการบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือการอื่นใด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย แจ้งรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโทรคมนาคมให้คณะกรรมการทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า จากคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประสงค์จะขอหารือเกี่ยวกับสิทธิขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในการใช้ที่ดินของบุคคลอื่นที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตั้งเสาและขึงสายตามอำนาจขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในการดำเนินกิจการโทรศัพท์ตามมาตรา ๕^๙ และมาตรา ๖^๙ แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณาแล้ว เห็นว่า สิทธิดังกล่าวก่อตั้งขึ้นจากการที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยใช้อำนาจมหาชนของรัฐตามมาตรา ๑๔^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกอบกับมาตรา ๑๖^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ เข้าไปดำเนินการในที่ดินของบุคคลอื่น จึงมีลักษณะเป็นทรัพย์สินประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นตามมาตรา ๑๒๘๘^{๑๒} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยใช้เพื่อประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์

เมื่อพิจารณากรณีการควบรวม บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม เป็นบริษัท NT ซึ่งดำเนินการตามมาตรา ๑๕๒^{๑๓} และมาตรา ๑๕๓^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบบริษัทแล้ว จะมีผลทำให้บริษัทเดิมหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคลและเกิดขึ้นเป็นบริษัทใหม่ และทำให้บริษัทที่เกิดจากการควบกันและจดทะเบียนแล้วย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบริษัที่ควบเข้ากันทั้งหมด^{๑๕} แต่ไม่รวมถึงสิทธิที่ได้มาโดยการใช้อำนาจมหาชนของรัฐที่ให้แก่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเป็นการเฉพาะ ดังนั้น แม้ บมจ. ทีโอที จะมีสิทธิในการใช้ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโครงข่ายโทรศัพท์ซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยแล้ว ในกรณีที่ได้มีการควบรวมกิจการ บมจ. ทีโอที กับ บมจ. กสท โทรคมนาคม เป็นบริษัท NT สิทธิในการใช้ที่ดินดังกล่าว ย่อมไม่โอนไปยังบริษัท NT ตามมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และโดยที่สิทธิดังกล่าวมิได้โอนไปยังบริษัท NT ซึ่งเป็นบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ และ บมจ. ทีโอที ไม่มีอยู่แล้วภายหลังการควบรวม สิทธิในการใช้ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโครงข่ายดังกล่าวซึ่งเป็นทรัพย์สิน

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

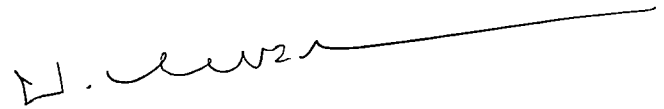
^{๑๓}มาตรา ๑๒๘๘ ทรัพย์สินทั้งหลายนั้น ท่านว่าจะก่อตั้งขึ้นได้แต่ด้วยอาศัยอำนาจในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น

^{๑๔}มาตรา ๑๕๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการควบบริษัทแล้ว ให้บริษัทเดิมหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล และให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน

^{๑๕}มาตรา ๑๕๓ บริษัทที่ควบกันและจดทะเบียนแล้วย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบริษัที่เหล่านั้ทั้งหมด

^{๑๖}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การได้รับสิทธิในการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่เกิดจากการควบรวมกิจการ กรณีบริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๓/๒๕๕๙) ส่งพร้อมหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๑๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ของแผ่นดินที่ได้มาโดยการใช้อำนาจมหาชนของรัฐ ย่อมกลับมาอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานที่มีหน้าที่
และอำนาจตามกฎหมายในการดูแลรักษาทรัพย์สินของแผ่นดิน หากบริษัท NT ประสงค์จะใช้ทรัพย์สิน
ดังกล่าวต่อไปก็ต้องทำความตกลงกับหน่วยงานนั้น



(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๖๔